

ابزارهای مالی بورس نفت

بخش اول

در بورس های نفت جهان که بورس کالا به شمار می روند، کالا‌های مورد معامله به محل بازار آورده نمی شوند، بلکه وجود آنها با اسنادی که کیفیت آنها را توضیح می دهند به اثبات می رسد .

از آنجا که قسمت عمده معاملات در بورس کالا به منظور خرید و فروش و تحویل آینده صورت می گیرد، لذا از ابزارهای خاصی نظیر قراردادهای آتی، اختیار معامله و سلف استفاده می شود .

در ادامه هریک از این ابزار به اجمال معرفی می شود .

۱- قرارداد فیوچرز(آتی) Futures Contracts
قراردادی است که در آن دو طرف تعهد می کنند که در یک تاریخ مشخص (تعیین شده طبق ضوابط رسمی بورس) و با یک قیمت مشخص (تعیین شده طبق ضوابط رسمی بورس) یک کالا را با کیفیت مشخص(تعیین شده طبق ضوابط رسمی بورس) مبادله نمایند .

در این قرارداد دو طرف متعهد هستند که طبق ضوابط قرارداد عمل نمایند .

خریدار معمولاً نگران است که قیمت کالا در آینده بالا رود و فروشنده نگران است که قیمت کالا ثابت بماند یا پایین بیاید . این قراردادها در بازارهای رسمی یا بورس انجام می گیرند و به نوعی نوسان های شدید قیمت کالا در آینده را کاهش می دهند. در این نوع قرارداد، پول کالای مورد معامله تا زمان تحویل پرداخت نمی شود ولی هر دو طرف معامله جهت حسن انجام معامله هنگام عقد قرارداد ودیعه ای به اتاق پایایی به عنوان وجه تضمین حسن انجام قرارداد می سپارند .

برخی از قراردادهای آتی قابل معامله و واگذاری به دیگران در بورس (بازار دست دوم) هستند . لذا این نوع قراردادها به عنوان ابزارهای سفته بازی نیز مورد استفاده قرار می گیرند .

۲- قرارداد فوروارد Forward Contracts

قراردادی است که در آن دو طرف تعهد می کنند که در یک تاریخ مشخص(توافقی است طبق ضوابط غیر رسمی بورس) یا یک قیمت مشخص (توافقی است طبق ضوابط غیر رسمی بورس) یک کالا با کیفیت مشخص (توافقی است طبق ضوابط غیررسمی بورس) را مبادله نمایند .

در این قرارداد دو طرف متعهد هستند که طبق ضوابط قرارداد عمل نمایند و خریدار معمولاً نگران است که قیمت کالا در آینده بالا رود و فروشنده نگران است که قیمت کالا ثابت مانده یا پایین بیاید .

این قراردادها در بازارهای غیررسمی یا خارج از بورس صورت می گیرند و معمولاً به علت اعتبار بالای دو طرف معامله کل مبلغ در زمان تحویل کالا در سر رسید پرداخت می شود .

۳- قراردادهای سلف Bai-Salaf

قراردادی است که در آن دو طرف متعهد می شوند که در یک تاریخ مشخص(توافقی است) و با یک قیمت مشخص (توافقی است) یک کالا با کیفیت مشخص (توافقی است) را مبادله کنند در این قرارداد دو طرف متعهد هستند که طبق ضوابط قرارداد عمل کنند .

خریدار نگران است که قیمت کالا در آینده بالا رود و فروشنده نگران است که قیمت کالا ثابت یا پایین بیاید . این قرارداد در بازار غیررسمی(خارج از بورس) در کشورهای اسلامی صورت می گیرند .

در این قراردادها کل مبلغ مورد معامله ابتدا به تحویل دهنده کالا پرداخت می شود یعنی تحویل دهنده کالا در ابتدا پول را می گیرد و در سر رسید کالا را تحویل می دهد .

معاملات سلف به نوعی در شمار قراردادهای آتی قرار می گیرند . البته میان معاملات سلف و قراردادهای آتی تفاوت‌هایی وجود دارد .

در غالب کشورها از آنجا که معاملات سلف در خارج از بورس انجام می شوند فاقد استانداردهای لحاظ شده در قراردادهای آتی هستند . لذا دو طرف معامله می توانند قرارداد را به نحو دلخواه و براساس نیاز خود به صورت توافق تنظیم کنند . در معاملات آتی، اتاق پایایی(نهاد تسویه) وجود دارد که مبلغی را به عنوان ودیعه از هر دو طرف در هنگام عقد قرارداد دریافت می کند در حالی که در قرارداد سلف اتاق پایایی موجود نیست و هر طرف مستقیماً نسبت به دیگری مسئول است . قراردادهای آتی در بورس کالا، تحت مقررات و نظارت کمیته معاملات است ، اما بازارهای سلف تحت مقررات و ضوابط خاصی نیستند .

قراردادهای استصناعBai-Istisna

قراردادی است که در آن دو طرف تعهد می کنند که در یک تاریخ مشخص (توافقی است) و با یک قیمت مشخص(توافقی است) یک کالا را با کیفیت مشخص(توافقی است) مبادله نمایند .

در این قرارداد دو طرف متعهد هستند که طبق ضوابط قرارداد عمل نمایند .

خریدار معمولاً نگران است که قیمت کالا در آینده بالا رود و فروشنده نگران است که قیمت کالا ثابت یا پایین بیاید .

این قرارداد در بازار غیررسمی (خارج از بورس) در کشورهای اسلامی صورت می گیرند در این قرارداد کل مبلغ مورد معامله به صورت قسطی تا سر رسید به تحویل دهنده کالا پرداخت می شود .

۵- قراردادهای معاوضه‌ای Swap Contracts

قراردادی است که در آن دو طرف متعهد هستند که برای مدت مشخص(توافقی است) دو دارایی یا منافع حاصله از دو دارایی را با کیفیت مشخص (توافقی است) به نسبت تعیین شده معاوضه نمایند پس از سر رسید قرارداد دو دارایی یا منافع این دو دارایی به صاحبان اولیه آنها برمی گردد .

این داراییها می توانند فیزیکی مثل گندم ، طلا، نفت ، چوب و غیره یا مالی مثل اوراق قرضه ، مشارکت، وام و غیره باشند . در این قرارداد دو طرف متعهد هستند که طبق ضوابط قرارداد عمل نمایند . این قرارداد به صورت غیررسمی(خارج از بورس) انجام می گیرند .

منبع : www.oilbourse.blogfa.com

شفاف سازی ، فراهم آمدن شرایط برای منصفانه شدن معاملات، عرضه و تقاضا بدون دخالت و دست کاری برای کشف قیمت ازجمله خصیصه های بورس است که با وجود فعالیت شرکت بورس یا حضور نهادهای سرمایه گذاری و کارگزاری ها نگرانی نسبت به این مقوله‌ها وجود نخواهد داشت .

نصراله برزنی عضو هیات

مدیره شرکت بورس اوراق بهادار در گفت وگو با ایسنا، به حداکثر رسیدن کارآمدی بازار، اعتمادسازی، حضور بیشتر سرمایه‌گذاران و بزرگ شدن اندازه بازار را از جمله اهداف صنعت بازار سرمایه عنوان کرد.

او با اشاره به این که اعضای هیات مدیره در چارچوب قانون بازار اوراق بهادار فعالیت خواهند کرد، گفت : با توجه به این که اولین دوره هیات مدیره است، بنابراین این سازمان مستلزم معماری و طراحی خاصی است .

عضو هیات مدیره شرکت

بورس با بیان این مطلب که این هفته قطعاً مدیرعامل شرکت نیز تعیین خواهد شد، گفت : تا نیمه آبان‌ماه بسیاری از مسائل مربوط به شرکت بورس روشن خواهد شد، همچنین تا زمان استقرار کامل این شرکت ۲ ماه زمان نیاز است .

برزنی سهم بورس از تولید

ناخالص داخلی در مقایسه با

باقی کشورها را بسیار پایین دانست و افزود : در کشور های دیگر بیش از ۵۰ درصد جمعیت یک کشور به نوعی در بازار سرمایه فعال هستند، اما این رقم در کشور ما بسیار پایین است .

بازار ما می تواند چند برابر اندازه فعلی رشد پیدا کرده و با تعداد سرمایه‌گذاران آن به بیش از ۱۰ برابر اندازه فعلی برسد .

وی ادغام بورس های کالایی

را به نفع بازار سرمایه دانست و گفت : تاکنون بورس های کالایی به صورت جدا فعالیت می کردند

در نتیجه از کارایی آنها کاسته شده، اما در صورت ادغام ما با

ادغام بورس های کالایی تا پایان سال

افزایش کارایی مواجه خواهیم شد ؛ همچنین پیش بینی می شود که ادغام بورس های کالایی را تا پایان امسال داشته باشیم .

عضو هیات مدیره شرکت

بورس در ادامه با اشاره به این که با وجود تکنولوژی اطلاعات و معاملات، وجود تالار نیز ضروری خواهد بود، با ورود به صحنه با تدوین وظایف کاری خود را که قانونگذار از آنها خواسته دنبال خواهند کرد، در آن زمان می توان تالار مراجعه نمی کنند .

کرد . رییس پیشین هیات مدیره بورس با اشاره به اینکه ادغام بورس های کالایی و این که این ادغام نفع بازار سرمایه و مسائل ملی را به دنبال خواهد داشت، گفت : نگرانی های موجود از سوی بورس های کالایی با توجه به شکل گیری بورس کالا قطعاً از بین خواهد رفت .

وی با بیان این مطلب که در

اکثر کشور ها بورس ها با هم

ادغام شده و تشکیل بورس های

منطقه‌ای را می دهند، ادامه داد :

بورس های منطقه‌ای در یک دوره

مشخصی قرار است که با هم

ادغام شوند که در نهایت تا

۲۵ سال آینده بیش تر از تعداد

انگشتان دست ما بورس نخواهیم

داشت، بنابراین اگر در مجموعه

خودمان تعدد مراکز بورسی را به

وجود آوریم جای تامل دارد .

حسینی در ادامه عنوان کرد :

بنگاه‌های معاملاتی در بخش

مسکن نسبت به سه یا چهار دهه

قبل متفاوت شده است و این

تفاوت به جایی خواهد رسید که

ما می توانیم بورس مسکن را در آینده داشته باشیم ؛ با این وجود بورس کالا نمی تواند در این مرحله باقی بماند .

رییس پیشین هیات مدیره بورس ، به ایجاد تالارهای متعدد در واحدهای تابعه اشاره کرد و گفت : هر تغییر و تحولی که صورت بگیرد مقاومت‌هایی هم خواهد بود در صورتی که ساز و کار درستی طراحی شود توسعه بورس های زیربخشی بورس های کالا به وجود خواهد آمد .

وی درباره ورود نفت به

شرکت بورس کالا نیز توضیح

داد : تصمیم با شورای عالی

بورس خواهد بود . اگر بورس

نفت در عرصه بین‌المللی ظاهر

شود ایجاب می کند که به صورت

مستقل فعالیت کند، اما بهتر

است که بورس نفت را در بورس

کالا ببینیم . با توجه به این که

راه‌اندازی بورس نفت زمان زیادی

برده، بنابراین برای طی کردن این

دوره بهتر است که آن را در قالب

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

بورس کالا ببینیم .

Commodity Exchange

Monday, 30 Oct 2006 , Number 2384

در ۷ ماهه سال جاری

ارزش معاملات بورس فلزات

۵۱ درصد افزایش یافت

در دوره ۷ ماهه اول سال جاری (فروردین لغایت مهر ماه)، جمعاً ۳ میلیون و ۳۰۸ هزار و ۲۵ تن انواع فولاد، آلومینیوم ، مس ، روی ، کنسانتره فلزات گرانبها و مولیبدن به ارزش ۲۱ تریلیون و ۸۹۶ میلیارد و ۷۱۵ میلیون و ۹۸۵ هزار ریال در بورس فلزات تهران داد و ستد شد .

به گزارش اداره اطلاع رسانی و روابط عمومی بورس فلزات تهران، آمار معاملات انجام شده در ۷ ماه اول سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر ارزش ۵۱ درصد و از لحاظ وزن ۴ درصد افزایش را نشان می دهد .

این گزارش حاکی است، در دوره مورد بررسی جمعاً ۳ میلیون و ۲۰۲ هزار و ۴۲۰ تن انواع محصولات فولادی به ارزش ۱۶ تریلیون و ۱۸۷ میلیارد و ۵۵۳ میلیون و ۱۰۰ هزار ریال معامله شد که از لحاظ وزن و ارزش به ترتیب ۸۱/۹۶ و ۹۳/۷۳ درصد از کل بازار را در این دوره به خود اختصاص داده و در جایگاه اول قرار داشته است و نسبت به ۷ ماهه اول سال گذشته از لحاظ ارزش ۳۳ درصد و از لحاظ وزن با ۴ درصد افزایش روبرو بوده است .

در گروه محصولات مسی نیز جمعاً ۵۲ هزار و ۳۶۰ تن انواع مس به ارزش ۳ تریلیون و ۶۶۶ میلیارد و ۴۱۴ میلیون و ۴۸۰ هزار ریال داد و ستد شد که از نظر وزن و ارزش به ترتیب ۵۸/۱ و ۷۴/۱۶ درصد از کل بازار را در بر گرفته و در جایگاه دوم این بازار قرار داشته است . ضمنتاً میزان معاملات محصولات مسی در دوره مذکور نسبت به مدت مشابه سال قبل از لحاظ وزن یک درصد کاهش و از نظر ارزش ۱۰۳ درصد افزایش داشته است .

همچنین بررسی های اداره آمار و ارزیابی عملکرد بورس فلزات تهران حاکی از آن است که پس از فولاد و مس ، محصولات آلومینیومی قرا داشته که جمعاً با معامله ۴۹ هزار و ۶۲۰ تن به ارزش یک تریلیون و ۳۶۰ میلیارد و ۴۰۸ میلیون و ۴۶۰ هزار ریال، از لحاظ وزن و ارزش به ترتیب ۱/۵ و ۲۱/۶ درصد از کل معاملات بورس را به خود اختصاص داده است .

شایان ذکر است میزان معاملات محصولات آلومینیومی در ۷ ماه امسال از لحاظ وزن و ارزش به ترتیب با ۷۴ و ۱۶۷ درصد افزایش نسبت به دوره مشابه در سال قبل روبرو شده است .

در گروه کنسانتره مولیبدن نیز جمعاً ۲ هزار و ۶۷۰ تن سولفور مولیبدن به ارزش ۵۴۵ میلیارد و ۶۰ میلیون و ۸۸۰ هزار ریال داد و ستد شده که از لحاظ وزن و ارزش به ترتیب ۰/۸ و ۴۹/۲ درصد از کل معاملات بورس را در دوره مذکور شامل شده است .

همچنین در گروه روی نیز ۷۴۰ تن شمش روی به ارزش ۲۵ میلیارد و ۲۶۸ میلیون و ۱۶۰ هزار ریال معامله شد که از نظر ارزش ۱۲/۰ درصد از کل معاملات را از آن خود کرد . میزان معاملات شمش روی در این دوره از لحاظ وزن ۳۹ درصد کاهش و از نظر ارزش با ۵۸ درصد افزایش نسبت به دوره مشابه سال قبل روبرو شد .

براساس این گزارش، در این دوره کنسانتره فلزات گرانبها نیز جمعاً با ۲۱۵ تن داد و ستد به ارزش ۱۱۲ میلیارد و ۱۰ میلیون و ۹۰۵ هزار ریال، از لحاظ وزن و ارزش به ترتیب ۰/۱ و ۵/۱ درصد از کل معاملات بورس را به خود اختصاص داد .

افزایش ۱/۴ درصدی ارزش طلا

در بورس فلزات دویی

ارزش طلا در بورس طلا و فلزات دویی بیش از ۱/۴۰ درصد افزایش یافت .

به گزارش ایسنا در پی افزایش جهانی قیمت نفت و افزایش ارزش طلا در بازارهای جهانی، بورس طلا و فلزات دویی پس از چند هفته متوالی کاهش، روز شنبه شاهد افزایش ارزش طلا و تقره بود .

روز شنبه در بورس طلا و فلزات دویی در اولین روز پس از تعطیلات عبد سعید فطر هر اونس طلا به ارزش ۲۰/۶۰۰ دلار داد و ستد شد که ارزش طلا در این بورس بیش از ۱/۴۰ درصد افزایش یافت .

همچنین هر اونس نقره به ارزش ۱۲ دلار و ۱۸۵ سنت معامله شد که ارزش هر اونس نقره بیش از ۲/۳۹ درصد افزایش یافت .

روزنامه الخلیج در این زمینه نوشت : ارزش دلار مقابل یورو و ین ژاپن کاهش یافت در حالی که ارزش طلا و نقره نیز همزمان با افزایش جهانی قیمت نفت افزایش یافت .

